

Wymagania edukacyjne z geografii dla klasy 8 oparte na Programie nauczania geografii w szkole podstawowej – Planeta Nowa autorstwa Ewy Marii Tuz i Barbary Dziedzic

Rok szkolny 2022-2023

Wymagania na poszczególne oceny				
konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzające (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	(ocena celująca)
I. Azja				
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wskazuje na mapie położenie geograficzne Azji wymienia formy ukształtowania powierzchni Azji wymienia strefy klimatyczne Azji na podstawie mapy klimatycznej wymienia największe rzeki Azji wymienia strefy aktywności sejsmicznej w Azji na podstawie mapy geologicznej wyjaśnia znaczenie terminu <i>wulkanizm</i> odczytuje z mapy nazwy największych wulkanów w Azji wskazuje największe państwa Azji wskazuje na mapie zasięg Ognistego Pierścienia Pacyfiku wymienia czynniki przyrodnicze wpływające na rozwój rolnictwa w Azji 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> opisuje linię brzegową Azji na podstawie mapy świata charakteryzuje zróżnicowanie środowiska geograficznego Azji przedstawia kontrasty w ukształtowaniu powierzchni terenu Azji omawia czynniki klimatyczne kształtujące klimat Azji omawia strefy roślinne Azji omawia budowę wulkanu na podstawie ilustracji wymienia typy wulkanów i podaje ich główne cechy wskazuje na mapie obszary Azji o korzystnych i niekorzystnych warunkach do rozwoju rolnictwa wymienia czołówkę państw azjatyckich w 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> omawia budowę geologiczną Azji na podstawie mapy tematycznej omawia cyrkulację monsunową i jej wpływ na klimat Azji charakteryzuje kontrasty klimatyczne i roślinne w Azji na podstawie mapy tematycznej omawia czynniki wpływające na układ sieci rzecznej w Azji omawia płytową budowę litosfery na podstawie map tematycznych wyjaśnia przyczyny występowania trzęsień ziemi i tsunami w Azji opisuje przebieg trzęsienia ziemi omawia warunki przyrodnicze i pozaprzyrodnicze rozwoju rolnictwa w Azji 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> analizuje azjatyckie rekordy dotyczące rzeźby terenu, linii brzegowej i hydrosfery na podstawie infografiki omawia powstawanie Himalajów i rowów oceanicznych przedstawia sposoby zabezpieczania ludzi przed skutkami trzęsień ziemi omawia warunki klimatyczne w Azji wpływające na rytm uprawy ryżu omawia znaczenie uprawy ryżu dla krajów Azji Południowo-Wschodniej wykazuje związek między budową geologiczną a występowaniem wulkanów, trzęsień ziemi i tsunami w Japonii analizuje źródła gospodarczego rozwoju Japonii charakteryzuje cechy nowoczesnej 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, dlaczego na wschodnich wybrzeżach Azji występuje wiele wulkanów udowadnia słuszność stwierdzenia, że Azja to kontynent kontrastów geograficznych omawia wpływ budowy geologicznej na występowanie rowów tektonicznych, wulkanów, trzęsień ziemi i tsunami ocenia skutki trzęsień ziemi dla obszarów gęsto zaludnionych wyjaśnia na podstawie mapy ogólnogeograficznej i analizy danych statystycznych, dlaczego grunty orne mają niewielki udział w strukturze użytkowania ziemi w Azji wykazuje związki między cechami klimatu monsunowego a rytmem upraw i „kulturą ryżu” w Azji Południowo-Wschodniej ocenia znaczenie warunków przyrodniczych i

<ul style="list-style-type: none"> wymienia główne uprawy w Azji na podstawie mapy gospodarczej określa cechy położenia Japonii na podstawie mapy ogólnogeograficznej wymienia cechy środowiska naturalnego Japonii wymienia główne uprawy w Japonii określa cechy położenia Chin na podstawie mapy ogólnogeograficznej lokalizuje na mapie ośrodki przemysłu zaawansowanych technologii w Chinach wymienia główne uprawy w Chinach i opisuje ich rozmieszczenie na podstawie mapy gospodarczej określa położenie geograficzne Indii porównuje liczbę ludności Chin i Indii oraz odczytuje z wykresu ich prognozę wymienia największe aglomeracje Indii i wskazuje je na mapie wyjaśnia znaczenie terminu <i>slumsy</i> wymienia główne rośliny uprawne 	<p>światowych zbiorach roślin uprawnych na podstawie infografiki</p> <ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje ukształtowanie powierzchni Japonii omawia strukturę zatrudnienia w Japonii na podstawie analizy danych statystycznych omawia warunki naturalne rozwoju rolnictwa w Japonii przedstawia cechy rolnictwa Japonii na podstawie analizy danych statystycznych określa różnorodność cech środowiska geograficznego Chin na podstawie mapy tematycznej omawia czynniki przyrodnicze sprzyjające osadnictwu w Chinach przedstawia nierównomierne rozmieszczenie ludności Chin na podstawie mapy gęstości zaludnienia omawia główne kierunki produkcji rolnej w Chinach omawia cechy środowiska geograficznego Półwyspu Indyjskiego 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje ekstremalne zjawiska klimatyczne i ich skutki w Japonii opisuje skutki występowania tajfunów na obszarze Japonii omawia bariery utrudniające rozwój gospodarki Japonii omawia znaczenie i rolę transportu w gospodarce Japonii omawia cechy gospodarki Chin analizuje wielkości PKB w Chinach na tle innych krajów świata na podstawie danych statystycznych charakteryzuje tradycyjne rolnictwo i warunki rozwoju rolnictwa Chin przedstawia problemy demograficzne Indii omawia system kastowy w Indiach przedstawia zróżnicowanie indyjskiej edukacji analizuje strukturę zatrudnienia i strukturę PKB Indii na podstawie wykresu charakteryzuje przemysł przetwórczy Indii omawia zróżnicowanie religijne na Bliskim Wschodzie 	<p>gospodarki Japonii oraz rodzaje produkcji przemysłowej</p> <ul style="list-style-type: none"> uzasadnia, że gospodarka Japonii należy do najnowocześniejszych na świecie przedstawia problemy demograficzne i społeczne Chin z uwzględnieniem przyrostu naturalnego na podstawie analizy danych statystycznych omawia znaczenie nowoczesnych kolei w rozwoju gospodarczym Chin omawia kontrasty etniczne, językowe i religijne w Indiach charakteryzuje cechy gospodarki Indii i możliwości ich rozwoju omawia znaczenie ropy naftowej w rozwoju ekonomicznym państw Bliskiego Wschodu omawia źródła konfliktów zbrojnych i terroryzmu na Bliskim Wschodzie 	<p>czynników społeczno-kulturowych w tworzeniu nowoczesnej gospodarki Japonii</p> <ul style="list-style-type: none"> omawia wpływ gospodarki Chin na gospodarkę światową opisuje główne problemy indyjskiego społeczeństwa oraz przedstawia ich przyczyny analizuje skutki występowania konfliktów zbrojnych na Bliskim Wschodzie
---	---	---	---	--

<p>w Indiach i wskazuje na mapie tematycznej regiony ich występowania</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia surowce mineralne w Indiach i wskazuje na mapie regiony ich występowania • określa położenie geograficzne Bliskiego Wschodu • wymienia państwa leżące na Bliskim Wschodzie na podstawie mapy politycznej • wskazuje na mapie miejsca konfliktów zbrojnych na Bliskim Wschodzie 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje przyczyny powstawania slumsów w Indiach • omawia warunki uprawy roślin w Indiach na podstawie mapy tematycznej • charakteryzuje indyjską Dolinę Krzemową • omawia cechy środowiska przyrodniczego Bliskiego Wschodu • omawia wielkość zasobów ropy naftowej na świecie i na Bliskim Wschodzie na podstawie wykresu i mapy tematycznej • przedstawia cele organizacji OPEC 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia wpływ religii na życie muzułmanów • przedstawia znaczenie przemysłu naftowego w krajach Bliskiego Wschodu 		
II. Afryka				

<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ określa położenie matematyczno-geograficzne Afryki na podstawie mapy ogólnogeograficznej ○ wymienia strefy klimatyczne Afryki ○ wymienia największe rzeki i jeziora Afryki ○ wymienia czynniki przyrodnicze wpływające na rozwój rolnictwa w Afryce ○ wymienia główne uprawy w Afryce ○ wymienia surowce mineralne Afryki na podstawie mapy gospodarczej ○ wskazuje obszary występowania surowców mineralnych na terenie Afryki ○ wymienia atrakcyjne turystycznie państw Afryki ○ wskazuje największe państwa Afryki ○ określa położenie geograficzne Etiopii ○ wyjaśnia różnicę między głodem a niedożywieniem ○ wymienia państwa w Afryce dotknięte głodem i niedożywieniem ○ określa położenie geograficzne Kenii 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● omawia cechy ukształtowania powierzchni Afryki ● wymienia cechy różnych typów klimatu w Afryce na podstawie klimatogramów ● charakteryzuje sieć rzeczną i jeziora Afryki ● omawia czynniki przyrodnicze i pozapryrodnicze rozwoju rolnictwa w Afryce ● charakteryzuje znaczenie hodowli zwierząt w krajach Afryki ● przedstawia zróżnicowanie PKB w różnych państwach Afryki na podstawie analizy danych statystycznych ● omawia przemysł wydobywczy w Afryce ● wskazuje państwa w Afryce dotknięte problemem głodu i niedożywienia na podstawie mapy tematycznej ● analizuje niedożywienie ludności w Afryce na podstawie wykresu ● przedstawia ruch turystyczny Kenii na podstawie analizy danych statystycznych 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● omawia wpływ czynników klimatotwórczych na klimat Afryki ● omawia rozmieszczenie opadów atmosferycznych w Afryce na podstawie mapy klimatycznej ● omawia udział rolnictwa w strukturze zatrudnienia w wybranych państwach Afryki na podstawie wykresu ● omawia gospodarkę w strefie Sahelu ● omawia cechy gospodarki krajów Afryki na podstawie analizy danych statystycznych ● przedstawia nowoczesne działy gospodarki Afryki ● omawia rozwój i znaczenie usług w Afryce ● omawia przyczyny niedożywienia ludności w Etiopii ● opisuje zmiany w poziomie niedożywienia ludności Etiopii ● wymienia obiekty w Kenii wpisane na listę dziedzictwa UNESCO ● opisuje walory kulturowe Kenii na podstawie wybranych źródeł informacji 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● omawia związek budowy geologicznej Afryki z powstawaniem rowów tektonicznych ● wyjaśnia cyrkulację powietrza w strefie międzyzwrotnikowej ● omawia przyczyny procesu pustynnienia w strefie Sahelu ● omawia typy rolnictwa w Afryce ● przedstawia czynniki ograniczające rozwój gospodarki w Afryce ● omawia skutki niedożywienia ludności w Etiopii ● omawia bariery ograniczające rozwój turystyki w Afryce ● omawia walory przyrodnicze Kenii wpływające na rozwój turystyki 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● wyjaśnia istnienie strefowości klimatyczno-roślinno-glebowej w Afryce ● wyjaśnia związki między warunkami przyrodniczymi a możliwościami gospodarowania w strefie Sahelu ● ocenia skutki stosowania rolnictwa żarowoodłogowego i plantacyjnego w Afryce Zachodniej ● przedstawia rolę chińskich inwestycji na kontynencie afrykańskim ● przedstawia sposoby walki z głodem ludności Afryki na przykładzie Etiopii ● określa związki między warunkami przyrodniczymi i kulturowymi a rozwojem turystyki na przykładzie Kenii ● przedstawia argumenty pomagające przełamywać stereotypy na temat Afryki
---	---	--	--	---

<ul style="list-style-type: none"> ○ wymienia obiekty turystyczne na terenie Kenii 				
---	--	--	--	--

III. Ameryka Północna i Ameryka Południowa

<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • określa położenie geograficzne Ameryki • wymienia nazwy mórz i oceanów oblewających Amerykę Północną i Amerykę Południową • wymienia największe rzeki Ameryki i wskazuje je na mapie 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia nazwy państw leżących w Ameryce Północnej i Ameryce Południowej • podaje główne cechy ukształtowania powierzchni Ameryki • wymienia strefy klimatyczne Ameryki • omawia przyczyny powstawania tornad i cyklonów tropikalnych 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ charakteryzuje budowę geologiczną Ameryki ○ omawia czynniki klimatyczne wpływające na klimat Ameryki ○ porównuje strefy klimatyczne ze strefami roślinnymi w Ameryce ○ charakteryzuje wody powierzchniowe Ameryki na podstawie mapy ogólnogeograficznej 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wykazuje związek ukształtowania powierzchni z budową geologiczną w Ameryce • omawia związek stref klimatycznych ze strefami roślinnymi w Ameryce • przedstawia skutki występowania tornad i cyklonów tropikalnych w Ameryce 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ustala prawidłowości w ukształtowaniu powierzchni Ameryki Północnej i Ameryki Południowej na podstawie map tematycznych • przedstawia sposoby ochrony przed nadchodzącym cyklonem na podstawie wybranych źródeł informacji
--	--	--	---	---

<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>tornado, cyklon tropikalny</i> • wskazuje na mapie Aleję Tornad • wymienia nazwy wybranych cyklonów tropikalnych w XXI wieku • określa położenie geograficzne Amazonii • omawia florę i faunę lasów równikowych • wskazuje największe państwa Ameryk • podaje liczbę ludności Ameryki Północnej i Ameryki Południowej na podstawie wykresu • wymienia główne odmiany człowieka zamieszkujące Amerykę • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>urbanizacja, wskaźnik urbanizacji, aglomeracja, megalopolis</i> • wymienia obszary słabo i gęsto zaludnione w Ameryce Północnej i Ameryce Południowej i wskazuje je na mapie • wymienia największe miasta i aglomeracje Ameryki Północnej i Ameryki Południowej i wskazuje na mapie 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje główne rejon występowania cyklonów tropikalnych i kierunki ich przemieszczania się • podaje cechy środowiska geograficznego Amazonii • omawia cechy klimatu Amazonii • podaje przyczyny zróżnicowania etnicznego i kulturowego Ameryki • przedstawia czynniki wpływające na rozmieszczenie ludności w Ameryce Północnej i Ameryce Południowej • analizuje liczbę ludności miejskiej w ogólnej liczbie ludności państw Ameryki na podstawie mapy tematycznej • przedstawia cechy położenia geograficznego Kanady na podstawie mapy ogólnogeograficznej • omawia ukształtowanie powierzchni Kanady • przedstawia czynniki wpływające na klimat Kanady • omawia strukturę użytkowania ziemi w Kanadzie na podstawie wykresu 	<ul style="list-style-type: none"> ○ omawia mechanizm powstawania tornad i cyklonów tropikalnych ○ podaje przyczyny wysokich rocznych sum opadów atmosferycznych w Amazonii ○ opisuje piętrowość wilgotnych lasów równikowych w Amazonii ○ omawia wielkie migracje w historii zasiedlania Ameryki ○ omawia zmiany liczby ludności w Ameryce na przestrzeni lat na podstawie wykresu ○ omawia rozwój miast Ameryki na podstawie wybranych źródeł ○ podaje przykłady megalopolis w Ameryce i wskazuje je na mapie ○ podaje przyczyny powstawania slumsów w wielkich miastach na przykładzie Ameryki Południowej ○ przedstawia zasięg występowania lasów w Kanadzie na podstawie mapy tematycznej ○ przedstawia miejsce Kanady w światowym eksporcie wybranych płodów rolnych na podstawie wykresu 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia ekologiczne następstwa wylesiania Amazonii ○ podaje kierunki gospodarczego wykorzystania Amazonii • przedstawia sytuację rdzennej ludności w Ameryce • przedstawia negatywne skutki urbanizacji w Ameryce • określa cechy megalopolis w Ameryce Północnej • omawia czynniki wpływające na przebieg północnej granicy upraw i lasów w Kanadzie • opisuje cechy gospodarstw wielkoobszarowych na terenie Kanady • charakteryzuje wybrane wskaźniki rozwoju gospodarczego Stanów Zjednoczonych • omawia znaczenie usług wyspecjalizowanych w gospodarce Stanów Zjednoczonych • omawia przyczyny marnowania żywności na przykładzie Stanów Zjednoczonych 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia działania człowieka mające na celu ochronę walorów przyrodniczych Amazonii • omawia skutki zanikania kultur pierwotnych na przykładzie Ameryki Północnej i Ameryki Południowej • opisuje problemy ludności mieszkających w slumsach na podstawie materiałów źródłowych • wykazuje zależność między ukształtowaniem powierzchni, cyrkulacją powietrza, odległością od morza, prądami morskimi a przebiegiem północnej granicy upraw i lasów w Kanadzie • omawia cechy charakterystyczne gospodarki Kanady z uwzględnieniem surowców mineralnych, rozwoju przemysłu i handlu • ocenia wpływ przemysłu zaawansowanych technologii na rozwój gospodarki Stanów Zjednoczonych • ocenia rolę Stanów Zjednoczonych w gospodarce światowej na podstawie analizy danych statystycznych
--	--	---	--	---

<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia położenie geograficzne Kanady na podstawie mapy ogólnogeograficznej • wymienia główne uprawy na terenie Kanady • wskazuje zasięg występowania głównych upraw w Kanadzie na mapie gospodarczej • określa położenie geograficzne Stanów Zjednoczonych • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>produkt światowy brutto</i>, <i>technopolia</i> • wymienia główne działy przemysłu w Stanach Zjednoczonych • wymienia rodzaje usług wyspecjalizowanych w Stanach Zjednoczonych 	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje cechy położenia geograficznego Stanów Zjednoczonych • wymienia czynniki wpływające na rozwój Doliny Krzemowej • omawia strukturę użytkowania ziemi w Stanach Zjednoczonych na podstawie wykresu 	<ul style="list-style-type: none"> ○ omawia znaczenie przemysłu i jego kluczowe działy w Stanach Zjednoczonych ○ omawia cechy rolnictwa Stanów Zjednoczonych 		
--	---	--	--	--

IV. Australia i Oceania

<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • określa położenie geograficzne Australii i Oceanii • wymienia największe pustynie Australii na podstawie mapy • wyjaśnia znaczenie terminu <i>basen artezyjski</i> <ul style="list-style-type: none"> ○ wymienia endemity w Australii oraz na wyspach Oceanii ○ przedstawia liczbę ludności i gęstość 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje środowisko przyrodnicze Australii i Oceanii • charakteryzuje ukształtowanie powierzchni Australii • wymienia strefy klimatyczne w Australii • charakteryzuje wody powierzchniowe Australii • omawia czynniki przyrodnicze wpływające na 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia cechy charakterystyczne poszczególnych typów klimatu w Australii na podstawie klimatogramów <ul style="list-style-type: none"> ○ omawia strefowość roślinną w Australii na podstawie mapy tematycznej ○ omawia bariery utrudniające zamieszkanie Australii 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia wpływ położenia Australii na klimat <ul style="list-style-type: none"> ○ omawia zasoby wód artezyjskich i ich rolę w gospodarce Australii ○ wyjaśnia, dlaczego Australia jest atrakcyjna dla imigrantów ○ omawia znaczenie przemysłów przetwórczego i zaawansowanych technologii w rozwoju Australii 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wykazuje zależność między klimatem a zasobami wód powierzchniowych w Australii • wykazuje zależność pomiędzy rozmieszczeniem ludności a warunkami naturalnymi występującymi w Australii <ul style="list-style-type: none"> ○ określa główne cechy gospodarki Australii na tle warunków przyrodniczych
--	--	--	---	--

<p>zaludnienia w Australii na podstawie mapy tematycznej i analizy danych statystycznych</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ wymienia największe miasta Australii oraz wskazuje je na mapie 	<p>rozmieszczenie ludności w Australii</p> <ul style="list-style-type: none"> ● omawia występowanie surowców mineralnych w Australii na podstawie mapy tematycznej 	<ul style="list-style-type: none"> ○ charakteryzuje rdzennych mieszkańców Australii ○ omawia cechy rolnictwa Australii na tle warunków przyrodniczych ○ przedstawia znaczenie turystyki w rozwoju gospodarki Australii i Oceanii 		
V. Obszary okołobiegunowe				
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● określa położenie geograficzne obszarów okołobiegunowych ● wyjaśnia znaczenie terminów: <i>góra lodowa, pak lodowy, lądolód, lodowce szelfowe, nunataki</i> ● wymienia gatunki roślin i zwierząt na obszarach Arktyki i Antarktyki ● wymienia surowce mineralne na obszarach Arktyki i Antarktyki ● wskazuje na mapie Antarktydy położenie polskiej stacji badawczej Henryka Arctowskiego 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● wymienia cechy środowiska przyrodniczego obszarów okołobiegunowych ● charakteryzuje klimat Arktyki i Antarktyki ● wymienia zagrożenia środowiska naturalnego obszarów polarnych 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ opisuje zjawisko dnia polarnego i nocy polarnej na obszarach okołobiegunowych ○ charakteryzuje ludy zamieszkujące Arktykę oraz warunki ich życia ○ opisuje warunki życia w polarnej stacji badawczej 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● porównuje środowisko przyrodnicze Arktyki i Antarktyki ● wyjaśnia, dlaczego Antarktyda jest największą pustynią lodową ● prezentuje osiągnięcia polskich badaczy obszarów okołobiegunowych ● wyjaśnia status prawny Antarktydy 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● omawia zmiany w środowisku przyrodniczym obszarów polarnych ● charakteryzuje cele oraz zakres badań prowadzonych w Arktyce i w Antarktyce na podstawie dostępnych źródeł ● omawia wkład Polaków w badania obszarów polarnych na podstawie dostępnych źródeł